

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 4, MD-2012, IDNO 1013620006757
E-mail: aopdmoldova@gmail.com; Tel: +373 22 23 42 61, 079222505

Nr. _____ Data _____

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Aviz

la anunțul de inițiere a elaborării proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 1402/1997 privind sănătatea mintală

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD) a consultat Legea nr. 1402/1997 privind sănătatea mintală și vine cu considerentele expuse infra:

Bazându-ne pe datele statistice din Republica Moldova observăm că problemele de sănătate mintală sunt întâlnite tot mai des și afectează diferite categorii de persoane, indiferent de vârstă, sex, statut social sau mediu de reședință.

În anul 2015 prevalența prin tulburări mintale și de comportament în cifre absolute atestă 150843 persoane înregistrate, dintre care 12753 (8,5%) sunt copii de până la vârsta de 18 ani, prezentând o pondere alarmantă a patologiei mintale.

Ținând cont de faptul că Legea privind sănătatea mintală nr. 1402-XIII din 16 decembrie 1997 este cea care reglementează acordarea de asistență psihiatrică populației Republicii Moldova considerăm necesar a aduce prevederile acesteia în concordanță cu standardele internaționale: Declarația de la Helsinki privind sănătatea mintală, Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Planul European de Acțiune în Sănătate Mintală, Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, cu scopul ameliorării situației privind maladiile mintale și creșterea bunăstării mintale în Republica Moldova.

În acest context, propunem următoarele modificări și completări:

- Excluderea pe tot parcursul textului a cuvântului „*suferindă*” și înlocuirea cu sintagma: „*persoană cu probleme de sănătate mintală*”;
- Introducerea noțiunilor noi: *Centru de zi, Centru comunitar de sănătate mintală, Reprezentant legal, Tratament forțat*, în conformitate cu prevederile Codului civil;
- Schimbarea paradigmei Legii prin includerea unei abordări socio-medicale;
- Asigurarea accesului pacienților la asistență psihologică calitativă în cadrul instituțiilor medicale;
- Asigurare pacienților cu planuri individualizate de tratament conform protocoalelor internaționale;

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 4, MD-2012, IDNO 1013620006757

E-mail: aopdmoldova@gmail.com; Tel: +373 22 23 42 61, 079222505

- Includerea unor prevederi privind abilitarea socială a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;
- Asigurarea prezenței pacientului la ședințele de judecată în situațiile în care spitalul de psihiatrie depune aviz medical prin care cere internarea fără acordul liber și informat al pacientului;
- Modificarea art. 7, al. (3), în acest scop propunem următorul text: *„apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei cărei i se acordă asistență psihiatrică trebuie să o exercite avocatul”*;
- Completarea art. 11, al. (4) cu sintagma: *„efectuarea examenului psihiatric sau spitalizarea în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al persoanei sau al reprezentantului ei legal se face prin hotărârea instanței de judecată”*;
- De inclus la art. 14¹ *„termenul de valabilitate a raportului de expertiza este de 6 luni”*;
- A se completa art. 15 cu: *„Examenul psihiatric de constatare a aptitudinii pentru procurori și judecători”*;
- Stabilirea condițiilor avantajoase de pensionare și de calculare a stagiului de cotizare pentru persoanele care activează în spitalele de psihiatrie, având în vedere că aceste profesii nu se regăsesc în anexa nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 291 din 30.03.2018 cu privire la aprobarea Listei locurilor de muncă încadrate în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, precum și a Instrucțiunii privind modul de aplicare a Listei și de confirmare a stagiului special.
- Modificarea art. 33, al. (1) Cererea de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ este examinată de judecător în decursul a 5 zile *din momentul apariției situației de criză*;
- Includerea la art. 38 a obligației administrației staționarului de psihiatrie și ale personalului medical *„de a asigura efectuarea unui examen medical la internarea și externarea persoanei”*;
- Excluderea prevederilor art. 40 și reflectarea prevederilor procedurii de internare în instituțiile psihoneurologice într-un document separat.

Platforma AOPD își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Cu respect,

Director executiv

Galina CLIMOV